Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України №37 (787) ♦ П'ятниця, 25 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна

Вибори-94

КОМУ ВРУЧИМО СВОЮ ДОЛЮ ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ

Кажуть, два українці — три гетьмани... 450 місць під куполом — майже 6 тисяч охочих посісти їх... Під куполом — під сонцем. Чи кожен з них хоче, може і буде служити Україні як самому собі? Ми впевнені? Ні! А чи хочемо ми, виборці, стати їхніми заложниками? Тих, хто хоче, та не може, може, та не буде, тих, кого над усе в статусі нардепа ваблять лише власні блага. Ні!

Ми маємо час з майже 6 тисяч розпізнати 450 світлих, розумних голів, тих, кому можемо довіритися. А тому послухаймо, придивімося, кого обирати, а кому дати відкоша.І рівно через 30 днів прийдімо до виборчих урн. Інакше нашою волею може заволодіти підступний випадок. І тоді залишиться тільки здіймати руки до неба, або просто вгору.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Заява прес-служби Президента України і Кабінету Міністрів України

Під час зустрічі з представниками засобів масової інформації, організованої на прохання радіо «Свобода» і журналу «Шпігель», Президент України Леонід Кравчук, знайомлячи журналістів з особливостями політичного становища в державі у зв'язку з наступними виборами владних структур усіх рівнів, сказав, що він вважає недоцільною свою участь у дострокових президентських виборах, призначених на 26 червня ц. р.

Свою думку Президент Леонід Кравчук обгрунтував, зокрема, стислістю строків проведення виборів усіх рівнів. Адже не виключено,що процес обрання і формування вищих органів законодавчої та виконавчої влади може вийти за межі відведеного на це часу і накластися на перебіг дострокових виборів Президента та виборів до місцевих органів влади. Це може призвести до вакууму влади, коли старої Верховної Ради уже немає, а нової — ще немає, не сформовано Кабінет Міністрів України, який міг би взяти на себе всю повноту виконавчої влади. В цій ситуації лише Президент може реально виконувати державні повноваження. Коли б в цей час він також пішов на вибори, то виконавчі структури влади могли б розвалитися, а управління було б повністю втрачене. Це — визначальний аргумент.

З огляду на те, що висловлена в згаданому інтерв'ю думка неоднозначно коментується як в Україні, так і за її межами, прес-служба Президента України і Кабінету Міністрів України зазначає, що така позиція Президента України Леоніда Кравчука зумовлена саме тією конкретною ситуацією в житті суспільства і держави, яка склалася на сьогодні, та прогнозом її можливого розвитку на найближчий час.

Пам'яті загиблих

В ніч на 29 січня 1994 року біля села Мар'янівка Дніпропетровської області сталася трагедія. На посту ДАІ злочинцями були розстріляні молодший сержант міліції Геннадій Миколайович Хотін та сержант міліції Володимир Миколайович Постой — співробітники дорожньо-патрульної служби ДАІ Управління внутрішніх справ міста Кривого Рога.

Співробітниками міліції злочин було розкрито через три доби.

Президент України Л.М. Кравчук надіслав сім'ям загиблих листи із висловленням свого співчуття.

***

23 лютого 1994 р. у місті Кривому Розі відбулась зустріч міністра внутрішніх справ України А.В. Василишина із особовим складом органів внутрішніх справ міста. Міністр вручив сім'ям загиблих «Почесні відзнаки Президента України» та матеріальну допомогу із спеціального фонду, який було створено під час проведення телемарафону «Наш біль», присвяченого пам'яті загиблих співробітників органів внутрішніх справ.

У зустрічі взяв участь представник Президента України у Дніпропетровській області П.І. Лазоренко.

Продиктовано в номер

Центрвиборчком розбирається — інформації мало

Журналісти, які створили незалежний прес-центр «Вибори-94», оприлюднили заяву з приводу того, що в Центрвиборчкомі протягом трьох тижнів прохання надати докладну й оперативну інформацію про хід передвиборчої кампанії «розглядають, а на наполегливі вимоги представники прес-центру отримали відповідь: "Треба ще розібратися, що це за організація"». Така «суперсекретність» Центрвиборчкому, на думку «Виборів- 94», є порушенням статті 6 Закону про вибори народних депутатів України, права людини на свободу слова і отримання інформації. «Журналісти прес-центру кваліфікують таке ставлення Центрвиборчкому до інформування громадян України про хід передвиборчої кампанії як відвертий саботаж, спрямований на зниження громадської активності виборців під час виборів до Верховної Ради», — сказано в заяві «Виборів-94». Заперечити це можна, звісно, тільки надавши всю інформацію.

Подвиг їхній замовчували, бо вони —«праведники світу»

Найпочеснішими гостями Днів єврейської культури, що нині відбуваються в Україні, стали «праведники світу» — люди, які в роки другої світової війни врятували сотні євреїв від нацистської розправи. Позавчора з ними зустрівся Президент Л. Кравчук. «У СРСР тривалий час подвиг цих героїв замовчували, — сказав він. — І лише п'ять років тому почали встановлювати справедливість до тих, хто рятував євреїв»...

«Фонд пам'яті жертв фашизму» запропонував надати «праведникам світу» статус ветеранів Великої Вітчизняної війни.

Прибуття до Сімферополя Є.Сабурова

22 лютого ввечері до Сімферополя прибув із Москви Євген Сабуров, призначений президентом Республіки Крим на посаду віце-прем'єра. Журналістам не вдалося зустрітися з Сабуровим. Однак до них у коридор президентської резиденції вийшов Сергій Григорьянц, котрий представився приятелем віце-прем'єра. Він підкреслив, що Сабуров — чистий економіст і політикою займатися не буде. Сказав, що «ми хочемо попередити подальший негативний розвиток подій у Криму». Він переконаний, що з поліпшенням економічної ситуації на півострові Мешков буде відмовлятися від ряду своїх передвиборних обіцянок, зокрема, щодо необхідності проведення референдуму про незалежність Республіки Крим.

Разом з Сабуровим прибуло ще вісім осіб, хто вони — Григорьянц не знає, оскільки «це економісти і я раніше з ними не був знайомий».

Виключено з комсомолу першого секретаря ЦК ЛКСМУ

Безпрецедентною подією нагадав про своє існування комсомол України: на міських комсомольських зборах Донецька з комсомолу виключено першого секретаря ЦК ЛКСМУ Василя Савіна. Зовсім недавно в інтерв'ю кореспонденту «Голосу України» він, здається, досить вправно теоретизував довкола діяльності молоді ленінців, виходу з економічної кризи, з якої державу може вивести, на його думку, Соціалістична партія України тощо. І от — виключення. Привід — традиційний: за розвал роботи комсомольських структур.

Злі духи у Думі

Державна Дума Росії прийняла постанову про амністію, яка передбачає звільнення від покарання «широкого кола громадян». Идеться про учасників подій серпня 91-го, травня і жовтня 93-го, тобто противників нинішнього режиму. Деякі парламентарії, коментуючи рішення про амністію, вважають, що «в Росії розпочалася громадянська війна». Президент РФ поставлений у скрутне становище: якщо він опротестує рішення про амністію, то сам завдасть серйозного удару по Конституції, яку розглядає як гаранта оновлення Росії, якщо ж підкориться рішенню парламентаріїв, то на нього зможуть знову повести атаки ті, кого він примусив замовкнути після жовтневих подій 1993 року. «Злі духи явно ще не залишили Росію, — вказує у коментарі німецька газета «Бе-Цет». — До червоних приєдналися коричневі, а це — небезпечна суміш. — Екстремісти оволоділи першим в історії Росії парламентом, який був обраний у справді вільній обстановці».

Усе не так просто

Зібратися для того, щоб «поставити крапку у розв'язанні югославського конфлікту» запропонував лідерам найбільших держав Президент РФ Б. Єльцин. Він закликав керівників Росії, США, Англії, Франції, Німеччини зустрітися на один день, щоб «підписати документ, який мав би історичне значення і припинив би кровопролиття в Югославії.

Проте Захід реагує на пропозицію Президента РФ досить стримано. Так, представник Білого дому відзначив, що зустріч на рівні глав держав потребувала б значної підготовчої роботи. «Реакція Італії на пропозицію Б. Єльцина має бути дуже стримана, якщо не просто негативна, — підкреслили в МЗС Італії. — Формула, запропонована російською стороною, усуває Європу, причому саме тоді, коли мирний план ЄС став зосередженням спільних зусиль». Пропонується усунути участь у так званій «зустрічі п'яти» навіть ООН. За пріоритетність вже існуючого мирного плану ЄС щодо територіального розподілу Боснії і Герцеговини висловилися також представники Франції та Бельгії.

Бронзовий почин Валентини

Нарешті, й українська команда в Ліллехаммері здобула нагороду. Бронзову відзнаку дістала 25-річна біатлоністка Валентина Цербе. Лише кілька миттєвостей віддалили Валю від «золота». Але її третє місце на Олімпіаді — великий успіх для дворазової чемпіонки України.

Народилася Валентина Цербе в Поліссі, на Житомирщині, тепер мешкає на Чернігівщині. Разом із нею поздоровлення заслужено приймають її тренери Олександр Прядко та Микола Зоц.

Парламентська хроніка

Генпрокуратура працює, але від того не легше

Денне й вечірнє засідання Верховної Ради України 23 лютого

Після перерви з інформацією про роботу органів прокуратури на виконання постанов Верховної Ради України від 17 та 23 грудня 1993 року про економічне і соціальне становище в Україні виступив Генеральний прокурор України Владислав Дацюк. Він повідомив, що торік органи прокуратури систематично проводили перевірки на відповідність Конституції, чинному законодавству України правових актів Кабінету міністрів, Національного банку, Фонду державного майна, міністерств, органів місцевого та регіонального самоврядування, держадміністрацій. За наслідками цих перевірок усунені порушення законодавства у 4 постановах Кабінету міністрів, у 2 постановах Національного банку та Фонду державного майна, 1700 (!) розпоряджених представників Президента в областях і більш як 4 тисячах — представників Президента на місцях.

Аналогічні перевірки органи прокуратури проводили в січні цього року. Встановлено, що Верховна Рада Республіки Крим, окремі представники Президента України та Ради народних депутатів і їх виконавчі органи не вжили належних заходів для виконання пункту 3 постанови Верховної Ради України від 17 та 23 грудня. Зокрема, Конституція Республіки Крим містить в собі пункт про громадянство Республіки Крим, а прийняття таких рішень належить тільки до компетенції Верховної Ради України. У Законі про вибори встановлено інший, ніж в цілому по Україні, віковий ценз — 21 рік замість 18. Генеральний прокурор також говорив про втручання представників Президента в господарську діяльність підприємств, установ та організацій,що суперечить законам про власність, про підприємство тощо.

Разом у січні виявлено понад 200 нормативних актів глав місцевих адміністрацій, які не були приведені у відповідність до законодавства України згідно постанов від 17 та 23 грудня (термін було надано до 1 січня 1994 року). Загалом у січні прокурорами з метою скасування незаконних нормативних актів було внесено 436 протестів і 59 подань. Прокурори продовжують роботу і в лютому.

Виступи депутатів можна зблокувати за темами: суперечливість законодавства, що не дає можливості вирішити, який в конкретному випадку застосувати закон; нечітке формулювання деяких важливих законів (називали приклад — про державну таємницю), відсутність механізму виконання рішень судів тощо. Що ж до Криму, то Генеральний прокурор висловив надію на зустріч і розмову з Юрієм Мєшковим як колишнім юристом. Він висловив надію, що з ним вдасться знайти спільну мову і привести законодавство Республіки Крим у відповідність із загальноукраїнським.

Потім перед депутатами виступив міністр освіти України Петро Таланчук. Він звів свій виступ по суті до однієї тези: або дайте освітянам рівні умови (державним і приватним структурам), або забезпечте їм принаймні пристойні умови. Інакше ми можемо втратити освіту, а за нею — і науку.

Далі депутати продовжили обговорення результатів перевірок органів прокуратури.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Знову розповідають, як нам тяжко жити

Ранкове засідання 24 лютого

Справді-бо: вже вкотре чуємо з парламентського залу про одні й ті ж речі: наша економіка розвалюється, Україна — у глибокій кризі. Коли скласти докупи всі виступи, проголошені депутатами з цього приводу, то це займе в часі одну, а то й дві сесії з дев'яти. Цим спостереженням, власне, і почав свій виступ народний депутат Андрій Бондарчук. А тоді запитав: «До якого часу, до якої межі отой криловський кіт Васька буде слухати і їсти?» Тобто, до яких пір нахабно і відверто грабуватимуть молоду країну різні мафіозні структури, використовуючи недосконалість наших законів і нерішучість виконавчих структур?

З таких запитань, а ще більше —конкретних фактів, які засвідчують глибоку кризову ситуацію в Україні, і розпочалися виступи на ранковому засіданні Верховної Ради. По суті, обговорення намічених урядом шляхів виходу з кризи перетворилося в «різне» і за пропозицією самих депутатів було припинене. Зрештою, ми не згірш за депутатів знаємо, як нам сьогодні нелегко живеться.

Виконувач обов'язків Прем'єр-міністра України Юхим Звягільський у своєму заключному слові був лаконічним. Він закликав вчитися поєднувати інтереси окремих трудових колективів із загальнодержавними інтересами. В.о. Прем'єр-міністра запевнив, що уряд повністю забезпечить село на весняно-польових роботах пальним і мастилами, причому — за стабільними цінами. І що держава готова уже сьогодні закупити в селян зерно за валюту. Мало того, держава протягом десяти днів розрахується з боргами за зерно, здане під дефіцитний товар, зокрема за автомобілі, мотоцикли й велосипеди.

Депутати створили комісію, яка підготує проект рішення з обговорюваного питання, і приступили до розгляду проекту Закону України «Про вибори депутатів, голів сільських, селищних, районних, міських, районних у містах, обласних Рад» у другому читанні.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Інтерв'ю у кулуарах

Під час обговорення питання, пов'язаного із віднайденням шляхів подолання платіжної кризи, несподівано для багатьох було порушено питання про зміну уряду. Під час перерви ми спробували з'ясувати, що з цього приводу думають депутати.

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ: На мою думку уряд має продовжувати свою роботу. Бо навіть якщо ми сьогодні зробимо якісь перестановки, перед новим парламентом знову постане ця проблема.

Віктор СЛІСАРЕНКО: В ідеалі потрібно поміняти всі гілки влади, але за сьогоднішньої ситуації вважаю, що до завершення виборів ніяких змін в уряді робити не треба.

Леонід КУЧМА: Я проти такої постановки питання, тому що й новому урядові не дадуть можливості працювати ті, хто робив це раніше. Тож якщо Президент узяв на себе управління урядом, нехай відповідає. Або нехай заявить про свою неспроможність.

Олександр ДУНТАУ: Ставити сьогодні питання про зміну всього уряду не варто, але я підтримав би рішення про те, щоб у період передвиборної боротьби замість виконувача обов'язків діяв прем'єр-міністр. Бо я розумію ту двозначність ситуації, у якій перебуває Ю. Звягільський. Адже як людина він теж розуміє свою тимчасовість. Тим більше, що під час останнього засідання уряду Президент заявив, що якщо не будуть вжиті заходи, то у нинішньому складі уряд збирається востаннє.

Віталій МЕЛЬНИЧУК: Перш ніж відповідати на це запитання, давайте озирнемося назад. Всі попередні уряди мали ті самі недоліки, що й нинішній. Але згадаймо заяви, що ми їх чули перед тим, як до виконання обов'язків приступив Юхим Звягільський: цій державі залишилося жити два місяці, держава — банкрут тощо. Сьогодні цього немає. Так, є проблема платіжної кризи і її потрібно розв'язувати, але будьмо реалісти. Інфляція у січні становить тільки 19 відсотків, курс українського карбованця на останніх торгах Московської міжбанківської валютної біржі сьогодні становить 12 карбованців за один рубль (у грудні 1993 — 27 карбованців), ціна на бензин впала майже вдвічі, сільське господарство забезпечене і мінеральними добривами, і пальним тощо. Тому всі сьогоднішні розмови про зміну уряду вважаю безвідповідальними.

Записав Сергій ЛАВРЕНЮК.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про затримання на строковій військовій службі військовослужбовців осіннього призову 1992 року

З метою забезпеченості укомплектованості Збройних Сил України на рівні їх боєздатності в період переходу на дворічний строк служби та відповідно до статті 26 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю:**

Затримати на військовій службі на строк 6 місяців військовослужбовців, які призвані в листопаді—грудні 1992 року на строкову службу на строк 18 місяців і проходять її в Збройних Силах України, Національній гвардії України, Службі безпеки України, Прикордонних військах України, Військах внутрішньої та конвойної охорони Міністерства внутрішніх справ України та Військах цивільної оборони України.

Президент України Л.КРАВЧУК.

м.Київ,
22 лютого 1994 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про звільнення в запас військовослужбовців та черговий призов громадян України на строкову військову службу в березні—червні 1994 року

Відповідно до Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу» **постановляю:**

1. Звільнити в запас із лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, Військ внутрішньої та конвойної охорони Міністерства внутрішніх справ України, Військ цивільної оборони України, Чорноморського флоту в березні—червні 1994 року військовослужбовців, які вислужили встановлені строки строкової військової служби, крім військовослужбовців, призваних у листопаді—грудні 1992 року на строкову службу на строк 18 місяців.

2. Призвати на строкову військову службу до лав Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Прикордонних військ України, Військ внутрішньої та конвойної охорони Міністерства внутрішніх справ України, Військ цивільної оборони України, Чорноморського флоту в березні—червні 1994 року громадян України чоловічої статі, яким до дня відправки у військові частини виповнилося 18 років і які не мають права на відстрочку, та громадян старшого призовного віку, які втратили право на відстрочку від призову на строкову військову службу.

Президент України Л.КРАВЧУК.

м.Київ,
22 лютого 1994 року.

Вручено вірчі грамоти

Учора Надзвичайний і Повноважний Посол Латвійської Республіки в Україні Петеріс Сімсонс вручив вірчі грамоти Президентові України Леоніду Кравчуку. Після офіційної церемонії вручення Л.Кравчук і П.Сімсонс обговорили деякі аспекти українсько-латвійських відносин і перспективи розвитку двосторонніх взаємин.

Засідання Президії ВР Криму

Відбулося засідання Президії ВР Криму. Відкриваючи його, спікер кримського парламенту Микола Багров сказав, що ситуація на півострові складна і «нам необхідно створити нормальні умови для роботи президента». М.Багров негативно висловився щодо рішення ВР України провести 26 червня одночасно з виборами Президента вибори місцевих органів державної влади. Багров запропонував винести це питання на сесію кримського парламенту. Не отримала підтримки пропозиція члена Президії Віктора Бобилєва — скасувати мораторій на проведення референдуму про незалежність Республіки Крим.

Спікер кримського парламенту зупинився на обговоренні на сесії питання формування бюджету Республіки Крим. «Якщо сьогодні місто повинно отримувати прибуток сімсот мільярдів карбованців, а отримує вісім мільярдів, то з бюджетом справа буде дуже не простою, — зауважив Багров. — Я дуже боюсь, що коли Україна дала нам можливість формувати бюджет самостійно і нам нічого давати не буде, чи зможемо ми вижити».

На запитання журналістів, чи може Крим стати суб'єктом міжнародного права, М.Багров відповів: «Цю тему треба зняти. Економічні стосунки — одне, а політичні — зовсім інше».

У роботі засідання Президії ВР Криму взяв участь президент Криму Юрій Мєшков.

Вам потрібні двигуни?

Маємо на увазі електродвигуни, які застосовуються в найрізноманітнішому технологічному обладнанні. Саме їх виготовляє Дніпропетровський електромеханічний завод. Для металообробних верстатів, навантажувальних і транспортерних та конвеєрних пристроїв і механізмів, усіляких насосів, побутових приладів і переробних машин, дробильних, кормоприготувальних і т.д. — аж до доїльних апаратів. Завод працює нині напрочуд вдало, з повним навантаженням, але ось зі збутом продукції — проблеми. Хоч як ще сказати, бо проблеми зі збутом у межах України. Невже в державі не потрібні нікому наші досконалі і донедавна дефіцитні двигуни? — дивуються заводчани.

— Справді, образливо те, — говорить директор підприємства Іван Пархоменко, — що немає відбою від покупців з Росії, країн Середньої Азії та Прибалтики, тільки в Україні мало хто квапиться придбати вироби нашого заводу.

Івана Савелійовича це хвилює. Адже щоб працювали тваринницькі ферми чи поливальні агрегати, аби «крутилося» численне інше обладнання в цехах та на підприємствах, потрібні електродвигуни Дніпропетровського виробництва. Фінансові труднощі багатьох потенційних замовників зрозумілі, тому електромеханічний завод згоден на збут своєї продукції і за бартером, причому в обмін не лише на продукти харчування, а й на металопрокат чи будівельні матеріали.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Від редакції:

справді, парадоксальна і неприємна (і симптоматична) ситуація — підприємство працює напружено й ритмічно, як мало хто тепер, випускає вироби, конче необхідні всім, а їх не беруть. То кому потрібні електродвигуни? Дзвоніть у Дніпропетровськ: (0562) 95-09-32 або 95-32-05.

Добре, коли військові товаришують

У Тель-Авіві відбулися переговори представників військових відомств України та Ізраїлю. Українська делегація на чолі з заступником міністра оборони генерал-полковником І.Олійником перебуває з офіційним візитом у цій близькосхідній країні на запрошення генерального директора ізраїльського Міністерства оборони Д.Іврі. Програмою візиту також передбачено відвідання військових частин збройних сил Ізраїлю, вивчення можливостей співробітництва у військовій галузі.

Російські шпигуни — причина турбот

«Ми не маємо ніяких ілюзій щодо росіян і розуміємо, що розвідувальна служба може змінити назву, але при цьому зберегти старі методи роботи», — заявив держсекретар США У.Крістофер, коментуючи арешт у Вашингтоні високопоставленого співробітника ЦРУ О.Еймса, якого звинувачують у шпигунстві на користь Росії. Білий дім також вважає, що Москва має терміново відкликати з американської столиці своїх дипломатів, які спілкувалися з російським агентом.

Життя Рад

САМОВРЯДУВАННЯ: БІЛЬШЕ ПРАВ — МЕНШЕ ВИМОГ ВІД ЦЕНТРУ

Як відомо, Англія уславилася як батьківщина такого управління на місцях, головною особливістю котрого є вимога самостійності громад та крупніших територіальних спільностей людей, що історично склалися, в управлінні місцевими справами в межах законів, але без втручання центральної державної адміністрації та її чиновників на місцях. З середини XIX століття місцеве управління такого роду за ініціативою пруського юриста Рудольфа Гнейста стало йменуватися «місцевим самоврядуванням».

Свої особливості має самоврядування в Італії, Франції, Німеччині, а тепер уже і в Росії, Казахстані, Литві та інших державах.

Нині колективна думка про місцеве самоврядування знайшла своє втілення в таких міжнародно-правових документах, як Всесвітня декларація та Європейська хартія про місцеве самоврядування. Його суть полягає в гарантованому державою праві територіальних спільностей громадян та їх органів розв'язувати значну частину місцевих справ і управляти ними, діючи в межах закону, під свою відповідальність і в інтересах населення.

Важливими ознаками будь-якого органу місцевого самоврядування є його **правова, організаційна та фінансова автономія.**

Суть правової автономії полягає в тому, що вона має свої власні повноваження, визначені конституцією або законом. Ці повноваження, зазначається в Європейській хартії, мають бути повними і виключними, тобто такими, які не належать одночасно іншим органам. У межах своїх повноважень орган місцевого самоврядування має повну свободу дій для здійснення власних ініціатив і будь-якого питання, віднесеного до його відання. Це правило має діяти і тоді, коли орган місцевого самоврядування здійснює делеговані йому державою додаткові повноваження. І тут він повинен мати свободу пристосовувати їх здійснення до місцевих умов.

Суть організаційної автономії в тому, що орган місцевого самоврядування повинен мати можливість сам визначати свою внутрішню структуру з тим, щоб вона відповідала місцевим потребам і забезпечувала ефективне управління. Головне — що, діючи в межах закону, орган місцевого самоврядування не підпорядковується іншим органам і що будь-який адміністративний контроль за його діями можливий лише для забезпечення законності та конституційних принципів місцевого самоврядування.

Фінансова автономія полягає у праві органів місцевого самоврядування на володіння і розпорядження власними коштами, достатніми для здійснення їх функцій і повноважень.

Ми не поділяємо точку зору тих учених і політиків, котрі розглядають органи місцевого самоврядування, зокрема Ради, як органи державної влади, посилаючись при цьому на їхню функціональну близькість і навіть ідентичність з місцевою державною адміністрацією. Система органів державної влади і система органів місцевого самоврядування не є однією системою. Вони є полісистемним комплексом, що складається з різних за своєю природою органів (державних і громадських), проте об'єднаних в організаційне ціле необхідністю забезпечення виконання одних і тих же функцій та повноважень державної виконавчої влади на місцях.

У наукових дослідженнях часів тоталітаризму вважалося, що концепція місцевого самоврядування належить буржуазній державно-правовій науці і для соціалістичного суспільства з його радянською формою організації державної влади в центрі і на місцях, побудованою за принципом її єдності й неподільності, неприйнятна. Вважалося також, що Ради народних депутатів як органи єдиної державної влади здатні не тільки представляти, а й об'єднувати місцеве населення, тобто гармонійно поєднувати в своїй особі функції державного керівництва і функції місцевого самоврядування, бути його основною ланкою. Зазначені ідеї лежали в основі регіональної політики України аж до проголошення її повної політичної незалежності в серпні 1991 року. З цього ж часу йде невпинний процес муніципалізації місцевих Рад, тобто їх реформа на принципах місцевого самоврядування.

Так, ще в грудні 1990 року, на підставі ухваленого Верховною Радою України Закону про місцеві Ради та місцеве самоврядування, на них було поширено ряд ознак, притаманних лише органам місцевого самоврядування: визначено виключні повноваження кожної ланки Рад; скасовано підпорядкування Рад та їх виконкомів по вертикалі; введено інститут комунальної власності, розпорядження якою від імені населення відповідних територіальних одиниць покладалося на Ради; місцеві бюджети були вилучені з державного бюджету, значно розширені права відповідних Рад щодо їх затвердження й виконання. Іншими словами, було зроблено рішучий крок до встановлення правової, організаційної та матеріально-фінансової автономії місцевих Рад як органів місцевого самоврядування. В цьому Законі наводилося бездоганне, з огляду на розглянуті в цій статті основні принципи місцевого самоврядування, його визначення як такої територіальної самоорганізації громадян, яка створюється для самостійного вирішення всіх питань місцевого значення в межах законів України та власної матеріально-фінансової бази.

На початку 1992 року, у зв'язку з перебудовою центральних органів державної влади за принципом її поділу на законодавчу і виконавчу (було введено інститут Президента України як глави держави і виконавчої влади, Верховна Рада набула статусу єдиного органу законодавчої влади), почалася чергова реформа місцевих Рад на принципах місцевого самоврядування, правовою основою якої став Закон України від 26 березня 1992 року «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування». Місцеві Ради народних депутатів всіх рівнів були роздержавлені та звільнені від нібито не притаманних їм як органам місцевого самоврядування функцій державного управління на місцях. Ці функції були, як відомо, покладені на місцеві державні адміністрації на чолі з представниками Президента України, створені в районах і областях, а також містах Києві й Севастополі.

Внаслідок оцієї реформи тільки місцеві Ради первинного або так званого базового рівня (сільські, селищні, міські) дещо просунулися по шляху перетворення їх на справжні органи місцевого самоврядування. Щодо районних і обласних, а також Київської і Севастопольської міських Рад, то, діючи поряд з відповідними державними адміністраціями, вони майже повністю втратили свою правову, організаційну та матеріально-фінансову автономію і перетворилися на малозначущі «органи регіонального самоврядування». Сьогодні закономірно постає питання: що це за органи самоврядування, якщо, по-перше, вони не мають власних виконавчих органів, щоб здійснювати весь обсяг управлінських функцій в межах своїх повноважень, і, по-друге, повинні ділитися своїми фінансово- економічними та іншими повноваженнями з місцевими державними адміністраціями, навіть «делегувати» їм ті з них, котрі є виключно їхніми повноваженнями. Ось чому голова Київської міської Ради Василь Нестеренко має рацію, коли заявляє, що на регіональному рівні склалося не двовладдя, а одновладдя державної виконавчої влади і фікція іншої, тобто місцевого самоврядування.

Черговий етап реформи місцевих Рад на принципах місцевого самоврядування започаткований Законом України «Про формування місцевих органів влади х самоврядування», прийнятим 3 лютого 1994 року. В ньому є ряд принципових положень, які наближають нас до оптимальної моделі місцевого самоврядування, де були б враховані і національні традиції і світовий досвід.

По-перше, в цьому законі чітко проводиться та ідея, що місцеве самоврядування має здійснюватися на всіх рівнях адміністративно-територіального поділу України, а не тільки на рівні населених пунктів, як на цьому наполягають деякі вчені й політики, що його органи — сільські, селищні, міські, районні та обласні Ради — матимуть свої виконавчі органи, а також повноваження, в межах яких діятимуть самостійно.

По-друге, на органи місцевого самоврядування будуть покладені ще й так звані делеговані повноваження державної виконавчої влади, у зв'язку з чим місцеві державні адміністрації в районах і областях, містах Києві й Севастополі припинять своє існування після обрання 26 червня 1994 року голів місцевих Рад та їх нового складу.

По-третє, діятиме й вертикаль державної виконавчої влади, але вже на більш сталій, демократичній основі. Голови Рад та їх виконавчі органи підпорядковуватимуть Кабінетові міністрів України та виконавчим органам вищестоящих Рад, але вже не з будь-яких питань, як було за радянських часів, а тільки з питань реалізації делегованих їм повноважень державної виконавчої влади.

Отже, основний принцип самоврядування — його самостійність у межах своїх повноважень — зберігатиметься.

Пошук оптимальної моделі місцевого самоврядування триватиме в процесі доопрацювання проекту нової Конституції України, а також під час роботи над новим поколінням законів про Ради та місцеве самоврядування.

Микола КОРНІЄНКО, професор, заступник керівника групи наукових консультантів Верховної Ради України.

У партіях і рухах

ШУКАЛИ ОДНОГО, А ЗНАЙШЛИ ІНШЕ

Днями минув місяць, як зник голова секретаріату народного Руху Михайло Бойчишин. З цієї причини голова Руху В'ячеслав Чорновіл дав прес-конференцію, на якій обурився, що слідчі органи не дуже завзято розшукують зниклого, а слідство перетворили на підрив передвиборної програми Руху і залякування спонсорів. Один із «залякуваних» Сергій Данилов, голова української філії литовської фірми «Денді», також був присутній на прес-конференції, отож і розповів про численні походеньки слідчих органів до нього в гості, просто додому. А також подивувався, що у нього можна шукати: чи то самого Бойчишина, чи то верстат для друку фальшивих грошей (про це слідчі органи повідомили вже всім сусідам), чи то річ у тім, що саме Данилов у максимально короткі строки надрукував листівки про розшук Бойчишина...

Це припущення. Тим часом Рух, незадоволений веденням слідства, висунув свою версію щодо зникнення Бойчишина. З'ясувалося, що за два дні до події голова секретаріату розмовляв телефоном з американським юристом українського походження про сенсаційні документи, які викривають українську мафію. Йшлося про справу трирічної давності, про 2 мільярди рублів, що їх було «подаровано» Росії. Документи, копії яких,до речі, є і в редакції, свідчать: ту справу не оминули своєю увагою і деякі повноважні особи, зокрема В.Ющенко (тоді заступник голови Національного банку України), В.Гетьман (тоді голова агропромбанку «Україна»). Останній виділив фірмі «Батьківщина» 2 мільярди рублів. Та через російсько-американську фірму «ДіП Совгруп» перевела цю суму до Москви для конвертації у ВКВ, точніше в долари США. Після конвертації фірмою «Адванс Кепітал» гроші мали піти частково на рахунок «України» у Дрезденському банку, частково на рахунок фірми «Верурі», якою керувала дружина одного із співзасновників «Батьківщини» Ю.Печеного, до «Тейлор-банку» у Чикаго. Але з конвертацією нічого не вийшло. Іноземні фірми виявилися з тих, які було створено ще за часів колишнього Президента США Р.Рейгана для розвалу економіки колишнього СРСР, тобто працювати з недотепами вміють. І все це можна було б назвати черговою невдалою оборудкою з інофірмами, якби... Якби на платіжному дорученні агропромбанку «Україна» про переведення 2 мільярдів рублів до Москви не значилося: «За контрактом ДП/02А «Вложение в программу экономического развития РСФСР», а також не було підпису нинішнього голови правління Національного банку В.Ющенка. На думку Руху, виходить так, що високі службові особи України за комісійні вклали гроші в економіку Росії. А в кримінальній справі з цього приводу, таки порушеній Генеральною прокуратурою України, звинувачення висувають головним чином проти американського громадянина О.Докійчука, який був тільки посередником.

Саме про ці та інші документи, зниклі разом з Бойчишиним, і говорив під час телефонної розмови у присутності свідків голова секретаріату Руху.

Отож Рух і припускає: М.Бойчишина викрали, щоб він не оприлюднив увесь компромат. Чи буде це підтверджено, спростовано або й забуто, покаже час. Поки що минуло більше місяця як шукають Бойчишина. Може, й справді не там шукають?

Наталя ФІЛІПЧУК.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ЄДИНУ СИСТЕМУ ОРГАНІВ ПРИВАТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

З метою прискорення процесу приватизації державного майна, забезпечення єдиного методологічного підходу до цього процесу та створення сприятливих умов для виконання Державної програми приватизації **постановляю:**

1. Створити єдину систему органів приватизації в Україні шляхом реорганізації:

регіональних відділень Фонду державного майна України в Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі і органів приватизації відповідних адміністративно- територіальних одиниць — у регіональні відділення Фонду державного майна України;

районних та міських органів приватизації — у представництва Фонду державного майна України в районах та містах.

2. Регіональні відділення Фонду державного майна України та представництва Фонду державного майна України в районах та містах діють на підставі положень, затверджених Кабінетом Міністрів України.

3. З моменту прийняття рішення про приватизацію державного майна функції управління цим майном переходять до відповідного органу приватизації.

4. Кошти, одержані від приватизації державного майна, зараховуються до позабюджетного Державного фонду приватизації, позабюджетних фондів приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць і використовуються згідно з Державною програмою приватизації.

5. Регіональні відділення Фонду державного майна України та представництва Фонду державного майна України в районах та містах у питаннях приватизації майна, що перебуває у власності Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць, підзвітні відповідно Верховній Раді Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним та міським Радам народних депутатів.

6. Керівників регіональних відділень Фонду державного майна України призначає та звільняє з посади Голова Фонду державного майна України за поданням Ради Міністрів Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та за погодженням відповідно з Верховною Радою Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими Радами народних депутатів.

Керівників представництв Фонду державного майна України в районах та містах призначають і звільняють з посади керівники регіональних відділень Фонду державного майна України за погодженням з відповідними Радами народних депутатів.

7. Кабінету Міністрів України забезпечити фінансування витрат на утримання апарату регіональних відділень Фонду державного майна України та представництв Фонду державного майна України в районах та містах за рахунок коштів Державного бюджету та відповідних місцевих бюджетів у межах, визначених для фінансування органів приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць.

8. Фонду державного майна України розробити і подати у двомісячний строк на затвердження Кабінету Міністрів України положення про регіональні відділення Фонду державного майна України та представництва Фонду державного майна України в районах та містах.

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ 19 лютого 1994 року

АСАМБЛЕЯ ЛУСНУЛА

Як відомо, на початку 1991 року з ініціативи керівників Тернопільської, Львівської та Івано-Франківської обласної Рад було створено Галицьку асамблею. Щось на зразок хрущовського раднаргоспу. Власне, ідея регіональної взаємодії в галузі економіки, культури, науки не нова і має перспективи. Її ще на першому засіданні палко підтримав Іван Плющ. Але з часом засновники асамблеї В'ячеслав Чорновіл у Львові та Василь Олійник у Тернополі покинули свої посади, а натомість у Тернополі та Івано-Франківську почалися міжусобиці між Радами і виконавчими структурами. За таких обставин питання об'єднання економічних зусиль відійшло на другий план. Останню крапку поставила сесія Тернопільської обласної Ради, яка ліквідувала газету «Західна Україна» як орган Галицької асамблеї. Тепер засновником «Західної України» має стати журналістський колектив редакції, а газета — незалежним виданням.

Михайло ПОДОЛЯН.

Факт

Німці розмірковують — нам корисно послухати. І прочитати

Видавництво «Либідь» при Київському університеті передало бібліотекам України весь тираж щойно віддрукованої книги «Складові демократії», що є українським перекладом з німецького видання.

Видання здійснено на замовлення федерального уряду Федеративної Республіки Німеччина і передано як дар посольства цієї держави українським читачам. Відповідного листа, у якому сповіщається про таке рішення, одержали видавництво «Либідь», міністр культури України І.Дзюба та міністр освіти України П.Таланчук від посла ФРН у Києві пана Александра Арно. Саме до бібліотечної мережі цих двох відомств і надійде весь тираж книги за винятком двох тисяч примірників, які німецьке посольство бере для своїх заходів.

Незвичайна й історія створення цієї книги. Після падіння комуністичних режимів у країнах Східної Європи радіостанція «Німецька хвиля» (Кельн) започаткувала серію передач двох циклів — «Складові демократії» та «Складові соціальної ринкової економіки», що мали широкий розголос і величезне зацікавлення у слухачів. Саме тексти цих передач і лягли в основу книги, що побачила світ у Берліні два роки тому. До неї увійшли 63 статті, в яких стисло й популярно висвітлено політико-правову систему у Федеративній Республіці Німеччина, котра може слугувати для інших країн моделлю діючої демократії та соціальної ринкової економіки. Переконливо, дохідливо 19 авторів книги розмірковують щодо різних аспектів розбудови демократичного суспільства, зокрема з питань правової держави, самоврядування, виборів та виборчої системи, партій, засобів масової інформації тощо.

Микола ТИМОШИК,
головний редактор видавництва «Либідь» при Київському університеті

Проблема

Інститут шукає таланти і спонсорів

21 лютого в Українській гімназії розпочався перший тур олімпіади України, за результатами якої найбільш підготовлені випускники будуть зараховані до Київського торговельно-економічного інституту. Знання учнів оцінюватимуть члени приймальної комісії цього закладу. Детальніше про олімпіаду наш кореспондент попросив розповісти ректора Київського торговельно-економічного інституту А.Мазаракі.

— Переможці олімпіади визначаться за результатами 2-х турів. Перший — в Українській гімназії з 21 по 28 лютого, а другий — в стінах інституту з 1 по 15 квітня. Учасникам Олімпіади ми запропонуємо завдання, які відповідають конкретним іспитам з тих спеціальностей, на які проводитимемо набір студентів Положенням про олімпіаду визначено і порядок зарахування переможців до інституту. Наприклад, ті, хто отримає дипломи олімпіади 1 та 2 ступенів, допускаються до професійної співбесіди у відбірковій комісії КТЕІ і, при позитивному результаті та наявності направлення на навчання від підприємства, зараховуються до вузу. Лауреати диплому 3 ступеня за цих же умов отримують право першочергового зарахування в інститут за конкурсом.

— Чому для проведення олімпіади обрана саме Українська гімназія?

— З нею у нас укладена угода про співпрацю. Це — по-перше. По-друге, там працюють кваліфіковані педагоги, по-третє, директор гімназії Віктор Ісламович Сафіулін і його заступник Наталія Іванівна Бойко створили всі умови для проведення першого туру олімпіади на високому рівні. А це не тільки організація, а й фінансові витрати. Було б добре, якби колишні заклади, для яких інститут готує кадри, профінансували нашу олімпіаду.

— Невже серед колишніх випускників інституту немає таких, хто очолює нині підприємства торгівлі і зміг би надати своїй «альма-матер» допомогу?

— Є, звичайно. Я вдячний за допомогу директорам універмагу «Україна» Сергію Астістову, універсаму «Дніпро» Віктору Шапталі, заступникам міністрів Юрію Рилачу, Михайлу Резніку. Нам багато допомагають банки «Інко» та «Україна», споживче товариство «Меркурій».

— Анатолію Антоновичу, ви згадали про направлення від підприємства, яке повинні мати абітурієнти для вступу в інститут. Пробачте, але як школяр або його батьки, якщо вони не мають зв'язків, можуть отримати направлення? Чи не стане це штучним бар'єром на шляху до студентської лави?

— Направлення — це не бар'єр, а запорука, що після закінчення вузу молодий спеціаліст матиме роботу, а під час навчання, можливо, і підвищену стипендію. Згоден: не всі зможуть прийти до нас з направленням. Тому у квітні — травні разом із «Меркурієм» хочемо провести своєрідний аукціон, під час якого керівникам підприємств, комерційних структур надамо можливість вибрати для себе потрібних спеціалістів, користуючись можливістю, хочу через газету запропонувати керівникам державних, комерційних, орендних підприємств надіслати нам заявки на спеціалістів або дати направлення на навчання переможцям олімпіади.

— До речі, знаю, що банк «Інко» відкрив у вас власний факультет для підготовки фахівців банківської справи...

— Це якраз той приклад, коли люди працюють на перспективу і дбають про майбутні кадри. Діє цей факультет і досить здібні студенти там навчаються.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Продиктовано в номер

ЦК КПУ хоче мати банк?

На прес-конференції Чернігівського обкому КПУ оприлюднено сенсаційну інформацію зі зверненням правління «Агроінвестбанку» про настирливі намагання голови Спостережної Ради Безпеки, голови Всеукраїнської Ради колективних сільськогосподарських підприємств Олександра Боровика, члена центральної ревізійної комісії КПУ Вячеслава Серкова та члена політради ЦК КПУ Геннадія Долженка одержати незаконно значні банківські суми на виборчу кампанію КПУ. Перший секретар обкому КПУ Г. Долженко спростував наведені документальні факти отримання ним та колегами по партії торік коштів на партійні заходи і пояснив появу викривального матеріалу намаганням керівництва банку прикрити свою бездіяльність та різноманітні порушення. Щойно у корпункт «Голосу України» надійшли документи, згідно з якими «виконуючий обов'язки голови правління «Агроінвестбанку», член центральної ревізійної комісії КПУ В. Серков звільнив своїм наказом голову правління «Агроінвестбанку» Олега Брильова, який, однак, продовжує виконувати попередні обов'язки. Подробиці про конфліктну ситуацію читайте в наступних номерах.

Делегація Кубані і Москви на ЧФ

Заступник глави адміністрації Краснодарського краю Віктор Лушпай повідомив журналістів на брифінгу, що п'ятнадцять міст і тридцять один район Кубані візьмуть шефство над кораблями і частинами Чорноморського флоту. Делегація Краснодарського краю на чолі з В. Лушпаєм прибула на ЧФ з нагоди святкування Дня захисника Вітчизни Росії. Цього ж дня відбулася зустріч краснодарської делегації з командувачем ЧФ адміралом Едуардом Балтіним, начальником штабу ЧФ віце-адміралом Петром Святашовим.

До Севастополя також прибув мер Москви Юрій Лужков. Делегації Краснодарського краю і Москви взяли участь у святкуванні в Севастополі і на ЧФ Дня захисника Вітчизни Росії.

Ю. Лужков провів зустріч з командувачем ЧФ адміралом Едуардом Балтіним та іншими воєначальниками, побував на протичовновому крейсері «Москва», над яким столиця Росії взяла шефство. Цього разу уряд Москви виділив команді крейсера тридцять тонн продовольства та подарунків на загальну суму сто мільйонів рублів.

Мер Москви повідомив журналістам, що «ми приїхали, щоб взяти участь у святкуванні Дня захисників Вітчизни, а не займатися політикою». І хоча сказав, що «нам необхідно займатися забезпеченням обороноздатності України і Росії, підтримувати високу боєздатність ЧФ», все ж підкреслив: «Ми прибули в Севастополь на російський Чорноморський флот».

Спорт

Табло Олімпіади

Шорт-трек. Чоловіки. 1000 м. 1. Кім Кі Гун (Корея). Жінки. Естафета 3000 м. 1. Корея.

Гірські лижі. Чоловіки. Гігантський слалом. 1. М.Вайсмайер (Німеччина).

Біатлон. Жінки. 7,5 км. 1. М.Бедар (Канада)... 3. В.Цербе... 14. О.Огурцова... 33. М.Сколота (усі — Україна). Чоловіки. 10 км. 1. С.Чепіков (Росія)... 18. Т.Дольний... 40. В.Джима... 47. І.Максимов (усі — Україна).

Ковзани. Жінки. 1000 м. І.Блайер (США).

Хокей. 1/4 фіналу. Фінляндія — США — 6:1, Німеччина — Швеція — 0:3, Чехія — Канада — 2:3. Росія — Словаччина — 3:2. У півфіналах зустрінуться Фінляндія — Канада, Росія — Швеція.

Фігурне катання. Після технічної програми у жінок Оксана Баюл посідає друге місце. Перше — у Ненсі Керриган (США), третє — у Сюрії Бонали (Франція). Сьогодні учасниці виконають довільну програму.

Довкола ігор

«Ліллехаммер буде радий знову стати столицею зимових Олімпійських ігор 2010 року», — заявив мер міста Адун Трон. Досі лише три міста — швейцарський Санкт-Моріц, американський Лейк-Плесід та австрійський Інсбрук — мали честь двічі приймати Олімпіаду взимку.

* * *

Схоже, що українських спортсменів-учасників змагань у Ліллехаммері — вдома не чекають. «Протягом чотирнадцяти днів ми намагалися дістати дозвіл на посадку 1 березня літака в Києві, надсилали телеграми одну заодною, але всі наші намагання марні», — розповів журналістам прес-аташе скандинавської авіакомпанії SAS А.Рольф Левстрем.

У нинішній столиці зимової Олімпіади оте мовчання української сторони пояснюють не зовсім вдалим виступом наших спортсменів. Тепер після «бронзи» Валентини Цербе в біатлоні і можливого успішного виступу фігуристки Оксани Баюл команді вдасться приземлитися на рідному аеродромі.

Панорама

Боснійський синдром

(Закінчення. Початок у номері за 24 лютого ц.р.)

Що щось сталося, нам стало зрозуміло в день завершення візиту Дж.Мейджора до Москви. Надто вже туманними були повідомлення ТАРС про переговори, які «пройшли в дружній і доброзичливій атмосфері», про «збіг точок зору сторін» на різні боснійські питання... Раптом пригадався сивоволосий В.Чуркін, котрий снував, як човник, між Москвою і Балканами, раптом спливли в пам'яті варіанти розв'язання осетинської проблеми, запропоновані російськими мозговими центрами. З того, як синхронно запрацював після візиту Дж.Мейджора весь зовнішньополітичний механізм: заява лідера — дозоване і уважно відполіроване висвітлення подій в засобах масової інформації — конкретна політична дія, — стало цілком очевидно, що машину ввімкнено на повну котушку. Цього разу, чого давно не було, Росія блиснула інтелектом і чудовою логікою власних дій.

Щодо Криму та інших «побічних проблем» Кремль зберігав мовчання. Більше того, представник адміністрації Б.Єльцина повідомив, що до найближчих планів Бориса Миколайовича ніякі зустрічі з кримським президентом Ю.Мєшковим не входять. Одночасно російський Президент мало не щодня знаходив у собі сили розмовляти по телефону з лідерами Європи і Америки, обговорюючи з ними боснійську проблему. Створювалося враження, що Захід дав карт-бланш РФ на реанімування протягом одного тижня (до кінця ультиматуму боснійським сербам) «плану Чуркіна» щодо відведення важкої техніки у виділені місця і передавання її «блакитним каскам».Та сталася ще й надзвичайна подія: МО Росії передало наказ своєму батальйону в Боснії не підкорятися вимогам натовських генералів з «блакитних касок», а діяти тільки за наказом Москви. Росіяни у складі 400 багнетів бадьорими рядами почимчикували туди, куди мали лягати ракети і снаряди з натовських літаків. Таким чином незабутні слова В.Жириновського стали цілком реальними.

Москва, схоже, міцно натиснула на своїх сербських друзів, і Р.Караджич, що недавно запевняв світ у некерованості польових командирів, дав їм недискутабельний наказ швиденько здавати танки й гаубиці, якому ці команди-ри одразу ж підкорилися.

Мов якийсь актор, що прокинувся вранці знаменитим, Росія зустріла один з лютневих ранків великою країною. Захід змушений був визнати особливу роль і особливий внесок Кремля в розв'язання боснійської проблеми, і як би тепер далі не рухались справи (навіть якщо конфронтація триватиме), винен у цьому буде саме Захід, але не Росія, яка зіграла «роль великого миротворця».

Від розвитку ситуації в Боснії, безперечно, нині залежить весь європейський (а може, й світовий?) порядок. Закінчення війни на Балканах мирним шляхом приведе до того, що Росія, відродивши й примноживши колишній авторитет Союзу на міжнародній арені, диктуватиме свою волю багатьом державам «південно-східного флангу». Відбудеться те, що В.Жириновський назвав «великим ривком на Схід». Удари натовських військ по боснійських сербах не зменшать напруженості на Балканах, але можуть стати початком нового глобального протистояння між Росією і Заходом, в яке виявиться втягнутим весь світ.

Загалом, за будь-якого розвитку подій, міжнародна могутність Росії зростатиме. Питання лише в тому, на чому це буде базуватися, — на інтелекті дипломатів чи на силі ядерного кулака. Успіх у міжнародній політиці надихне, як нам здається, і на перемоги на «внутрішньому фронті». Росія вертається до звичного для себе авторитарно-тоталітарного стану, з сильною верхівкою влади, могутніми силовими структурами. Ломка ще буде тривати, хто опиниться біля цієї верхівки, сказати поки що важко, та це — інша тема.

Валентина ПОПОВА,
Петро ПАНАСЕНКО

Москва.

А як у них!

Жити треба в мирі й злагоді

На запрошення фундації Стефана Баторія у Польщі перебувала група представників національних культурних товариств польської, німецької, татарської, грецької, єврейської, вірменської, російської, румунської, угорської та болгарської меншин України.

Вони вивчали досвід Польщі у роботі з національно-культурними товариствами української, німецької, білоруської, литовської, єврейської, російської, словацької, чеської меншин. На семінарі виступили відповідальні працівники канцелярії сейму країни, Польської академії наук, голова Хельсінкського комітету в цій країні, представники Міністерства культури та мистецтва.

Гості знайомилися з роботою культурних товариств української й німецької діаспор у Варшаві та Опольському воєводстві. В містах Ополе, Стжельце Опольське, Глогувек, де компактно проживають німці, делегацію з України приймали бургомістри та війти. Посланці з України вивчали досвід викладання мов у школах, роботу редакцій тижневика «Газета Горнославська», що виходить польською та німецькою мовами у місті Ополе, та єврейської газети «Єврейське слово» у Варшаві.

У польському сеймі представників України прийняв керівник парламентської комісії з роботи з національними меншинами Г.Кролл. На зустрічі були присутні сенатори та депутати українського, німецького й білоруського походження.

У посольстві України в Польщі відбулася зустріч з Надзвичайним та Повноважним Послом Геннадієм Удовенком.

Христо РОГЛЕВ,
віце-президент товариства «Україна—Болгарія», член Київського міського товариства болгарської культури «Родолюбіє».

Як правильно заповнити декларацію про доходи

Як відомо, 1 березня 1994 року закінчується термін подачі до податкових інспекцій декларацій про доходи громадян за 1993 рік. Наводимо зразок заповненої декларації і короткий коментар начальника Управління застосування податкового законодавства Головної державної податкової інспекції України Геннадія Хмельова.

Державній податковій інспекції по
... Дарницькому району м.Києва...
(назва інспекції)

Форма № 1
вхідний №
(заповнюється інспекцією)
за алфавітом №
(заповнюється інспекцією)

Д Е К Л А Р А Ц І Я

про доходи, одержані з 1 січня по 31 грудня 1993 року або за інший період звітного року

Розділ І

Повідомляю, що я, ...Петренко Степан Іванович.......
(прізвище, ім'я, по батькові)

проживаю за адресою..... 252001 Київ-1, вул.Світла, 15, кв.4...

Телефони: квартирний...555 55 55.., службовий... 444 44 44.....одержав у 1993 році такі доходи:

1.1. Доходи, одержані мною **за місцем основної роботи** (заробітна плата, дивіденди, премії, інші грошові та натуральні виплати, винагороди, доходи від роботи за сумісництвом, за договорами цивільно-правового характеру, авторські винагороди, а також доходи від виконання разових та інших робіт):

Місце основної роботи, де зберігається трудова книжка (повне найменування та поштова адреса)	За який час одержано доход з..01.01.93.. по ..31.12.93..	Сума нарахованого доходу	Сума утриманого податку
1	2	3	4
Завод «Зоря», Київ, вул.Зоряна, 21	1 період: січень — травень	278595	30 419
Завод «Зоря»	2 період: червень — серпень в т.ч.	666 330 116 000	64526 мат. допом.
Завод «Зоря»	3 період: вересень — листопад	2 089 400	285 880
Завод «Зоря»	4 період: грудень	2 3 52 550	338 510
Всього	х	5 386 875	719 335

1.2. Доходи, одержані мною в інших місцях **не за місцем основної роботи** (за виконання робіт за сумісництвом, за договорами цивільно-правового характеру, разових та інших робіт, дивіденди, авторські винагороди):

Де одержано доходи і за що (підприємство або особа, зареєстрована як підприємець)	За який час одержано доход з...01.01.93.. по ..31.12.93..	Сума нарахованого доходу	Сума утриманого податку
1	2	3	4
МП «Компас», «Марс»	січень — травень	174 000	34 800
Заболотний О.Т., свідоцтво № 432 від 15.05.92.	червень — серпень	176 138	35 228
г-та «Бізнес», курси ЮЦ	вересень — листопад	80 400	16 080
МП «Компас», «Марс»	грудень	1 103 400	220 680
Всього	х	1 533 938	306 788

1.3. Доходи, одержані мною від **підприємницької діяльності,** та інші доходи, оподаткування яких проводять податкові органи (здавання в оренду приміщень, майна та ін.):

Види діяльності, за здійснення яких одержано доход	Сума одержаного валового доходу	Витрати, пов'язані з одержанням доходу	Сума чистого доходу	Сума податку, сплаченого авансом та утриманого підприємствами
1	2	3	4	5
Транспортні послуги 1 пер.	768 430	284 000	484 430	96 886
-"- 2 пер.	1 546 936	773 000	773 936	120 928
-"- 3 пер.	1 945 380	972 000	973 380	152 090
-"- 4 пер.	0	0	0	0
Всього	4 260 746	2 029 000	2 231 746	369 904

1.4. Доходи, які були мною одержані за кордоном або з іноземних держав:

Назва країни, в якій або з якої одержано доход (місто, назва організації, яка виплатила доход)	Місяць, в якому одержано доход	Сума одержаного доходу		Сума податку, яка сплачена (утримана за кордоном)	
		в іноземн. валюті	в укр. крб.	в іноземн. валюті	в укр. крб.
1	2	3	4	5	6
Туреччина, Стамбул «Технос»	15 листопада	$ 125	(125x5690)7 11 250	$ 25	142 250
Всього		$ 125	711 250	$ 25	142 250

З метою усунення подвійного оподаткування **подаю** висновок про сплату податку в.. Туреччині......(назва країни), стверджений податковим органом цієї країни.

Розділ 2

Повідомляю, що відповідно до чинного законодавства я маю право на такі пільги по прибутковому податку:

2.1. На виключення п'яти (десяти) мінімальних розмірів заробітної плати за...0... місяців в сумі... О... крб.

Підстава для виключення ________________

2.2. На зменшення сукупного доходу на дітей віком до 16 років за...0... місяців в сумі.... 0... крб.

Відомості про дітей віком до 16 років:

№	Прізвище, ім'я	рік і місяць народження
1	Петренко Іван	1980, січень
2	Петренко Андрій	1984, серпень

2.3. На виключення доходів, направлених мною у джерела їх одержання на придбання акцій та інвестованих на реконструкцію і розширення виробництва суб'єктів підприємницької діяльності в загальній сумі...0...крб. Відповідні підтвердження додаються.

2.4. На виключення сум, перерахованих мною коштів у відділення благодійних та екологічних фондів, а також підприємствам, установам і організаціям, закладам культури, освіти, науки, охорони здоров'я та соціального забезпечення, які фінансуються з бюджету в загальній сумі...0...крб. Документи, що стверджують ці витрати, додаються.

Розділ 3

3.1. З урахуванням наведених вище даних вважаю, що мій доход, з якого необхідно сплатити прибутковий податок за 1993 рік, становить... 9 559 409... карбованців (в тому числі: 1 період 914 025; 2 — 1 459 004; 3 — 3 734 430; 4 — 3 335 950).

3.2. Одночасно повідомляю, що в наступному 1994 році я передбачаю одержати сукупний оподатковуваний доход... (заповнюється підприємцями та іншими особами, які сплачують авансові платежі прибуткового податку)... карбованців.

Розділ 4

Відомості про власність та земельні ділянки

Перелік власності	Місце знаходження	Вартість за даними інвентарбюро (крб.)	Площа виділеної земельної ділянки (в кв.метрах)
1	2	3	4
1. Жилий будинок			
2. Власна квартира			
3.Дачний будинок	м. Ірпінь	будується	
4.Земельні ділянки		х	0,06 га
5. Транспортні засоби (легкові, вантажні автомобілі, мотоцикли, моторні човни): Марка.. «Волга»..Модель... ГАЗ-24-10.. Потужність двигуна.. 100..			

Правильність зазначених у цій декларації відомостей

СТВЕРДЖУЮ ________________
(підпис, дата)

1. Декларації про доходи за 1993 рік подають громадяни, які мали доходи поза місцем основної роботи.

2. Пункт 1.1. Розділу І заповнюється на основі даних спеціальної форми 3, яка видається працівникові бухгалтерією підприємства, установи, організації. Час отримання доходів поділений на чотири періоди у зв'язку із змінами розміру мінімальної заробітної плати, неоподатковуваного мінімуму та шкали ставок оподаткування.

3. Пункт 1.3. Розділу І заповнюють особи, які займаються підприємницькою діяльністю.

4. Пункт 2.1. Розділу 2 заповнюють особи, які мають пільги по оподаткуванню (тобто на виключення з сукупного річного доходу 5 або 10 неоподатковуваних мінімумів за кожний місяць, в якому було одержано доход).

З сукупного доходу громадян, які не мають права на одержання таких пільг, виключається лише один неоподатковуваний мінімум за кожний місяць, в якому одержано доход. В наведеній декларації має місце саме такий випадок. Тобто за 5 місяців 1 періоду виключається з оподаткування 23000 крб. = (5 х 4600); за 3 місяці 2 періоду виключається 41400 крб. = (3 х 13800); за 3 місяці 3 періоду — 120000 крб. = (3 х 40000); за 1 місяць 4 періоду — 120000 крб. = (1 х 120000).

5. Бланки декларацій та рекомендації по їх заповненню можна одержати безкоштовно у податкових інспекціях за місцем проживання.

Штамп підприємства (установи, організації) Форма № 3

Завод «Зоря»
...01.02.94.. № 37...

ДОВІДКА

Видана Петренку Степану Івановичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

в тому, що йому (їй) в 1993 році у ...12... місяцях нараховано...5386875.. крб. (закреслити місяці, в яких доход не нараховувався 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12), в т.ч. по періодах:

	I	II	III	IV	за рік
1. Нараховано сукупний доход (СД) в сумі, в тому числі:	278595	666330	2089400	2352550	5386875
1.1. — мат.допомога		116000			116000
1.2. — дивіденди					
1.3. — інвалюта					
2. Сума вирахувань в тому числі на:					
2.1 — дітей до 16 років					
2.2 — М, 5М, 10 М*	23000	41400	120000	120000	304400
2.3— придбання акцій, благодійні цілі					
3. Оподатков. доход (ОД) 1-1. 1**-1. 2-2	255595	508930	1969400	2232550	4966475
4. Податок з ОД по перерахунку	30419	64526	285880	338510	719353
5. Було утримано податку фактично	30419	64526	285880	338510	719335
6. Підлягає поверненню (-), доплаті (+)	0	0	0	0	0

Виправлення, підтирання не дозволяються.

МП Головний бухгалтер В.М.ОСИКА.
(прізвище, ініціали, підпис)

* Де М — неоподатковуваний мінімум.

** Матеріальна допомога (МД) вираховується з СД в розмірі, що не перевищує 304400 крб. за рік. МД, що перевищує 304400 крб., оподатковується у складі СД того періоду, в якому мало місце перевищення.

Примітка: Форма цієї довідки приведена у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 1993 року № 1032.

Колонка власкора

Знову однопартійність?

На Луганщині кандидатами в народні депутати України на партійній основі стали тільки комуністи. Інші партії не дотримали відповідних процедур, тобто не провели конференцій чи зборів, на яких слід було назвати своїх кандидатів. Що це — політична апатія? Ні, стверджують представники демократичних партій, у такий спосіб ми протестуємо проти реакційного Закону про вибори. Але багатьох луганців це більш ніж дивує.

І милосердю потрібні фахівці

Проблемами малозабезпечених повинні займатися не просто люди щедрі, а й спеціалісти своєї справи. В Луганську, Кіровську, Стаханові, Северодонецьку, Антрациті на базі міськвиконкомів створено спеціальні відділи, в решті міст працюють фахівці з цих питань. За їх безпосередньої участі в області стали діяти 450 об'єктів торгівлі, громадського харчування, побуту для обслуговування малозабезпечених.

Новоселами стали породіллі

Прийняв перших своїх пацієнток — продовжувачок роду людського — новий пологовий будинок Старобільської районної лікарні. Це медична установа високого класу. Її площа у тридцять разів більша за площу попереднього будинку. Двоповерхова будівля має палати, розраховані на 2—3 ліжка, імпортне обладнання. Особлива гордість медперсоналу — дитячий реанімаційний комплекс угорського виробництва, подібного якому немає в області.

Спалили півтора мільярда

Вночі на проспекті Леніна в місті Лисичанську злочинці проникли в колодязь із телефонними комунікаціями й підпалили все, що там було. Локальну пожежу оперативно погасили, та Лисичанськ залишився без телефонного зв'язку з найближчими містами, з кількома шахтами. Збитки, завдані паліями, оцінюються у півтора мільярда карбованців.

Коли дача — невдача

169 тисяч сімей області мали торік садово-городні ділянки, на яких виростили близько 50 тисяч тонн різноманітної сільськогосподарської продукції. Але з наступної весни ентузіастів приємного й корисного «відпочинку» може значно поменшати. Стало відомо, що багато дач розграбовано, що наступного року туди не доберешся (через відсутність автобусів), що саджанець навесні коштуватиме 100 тисяч карбованців, а машина землі — чи не мільйон. Позачергова конференція облради садівницьких товариств вимагає невідкладної уваги до дачників з боку органів влади. Бо весною буде пізно...

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

ПОНЕДІЛОК, 28

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Муз.фільм «Зоряний острів». 08.30 Чарівний промінь. 09.15 СВ-сімейний варіант. 09.45 «Пісенний вернісаж». 1 частина. 10,50 Худ.фільм «Ярослав Мудрий». 1 серія. 12.00 УТН 12.10 В.Золотухін. Концерт для фортепіано з оркестром. 16.00 УТН. 16.10 Новини високої моди. 16.35 Чарівна регата. Частина 1. 17.10 Без протоколу. 17.40 Концерт «Зірочки». 17.55 Добрий знак. 18.05 «Ми з тих ясних зір, ми з тих чистих вод...» 19.00 УТН. 19.15 Передвиборні дискусії. 20.15 Кінопрем'єри березня. 20.35 Реклама. 20.40 На добраніч, діти! 21.00 УТН. 21.35 Вперше на екрані УТ. Худ.фільм «Вогняні барабани». 1 серія. 22.30 «Пісенний вернісаж». 3 частина. 23.30 УТН. 23.40 «Пісенний вернісаж». Продовження.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 Мультфільм. 08.00 Новини. 08.20 Подивись, послухай... 08.40 Прем'єра худ.телесеріалу «Дрібниці життя». 37 серія. 09.00 Гол. 09.40 Урочиста церемонія закриття XVII зимових Олімпійських ігор. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Підприємець. 15.20 Мультфільм. 15.30 Нові імена. 16.10 Зоряний час. 16.50 Технодром. 17.00 Новини. 17.25 Мультфільм. 17.45 Документи і долі. 17.50 Погода. 17.55 Гол. 18.25 Мініатюра. 18.40 Прем'єра худ.телесеріалу «Дрібниці життя». 37 серія. 19.10 За Кремлівською стіною. 19.40 Вечірня казка. 20.00 Новини. 20.45 «Ти щасливий тут, Рудольф Нурієв?». В.Вульф. 21.30 Прес-клуб. 22.30 Прес-експрес. 22.40 «Колишні дні, колишні вечори...» Тетяна Окуневська. У перерві - 23.00 Новини. 23.30 Кіно, до запитання.

УТ-2, УТ-3 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 Формула-730. 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 07.50 Мульти-пульти. 08.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі. 08.30 Документальний екран. «Слово про Льва Толстого». Фільм 4-й. 09.30 Нова лінія. «Сибірський тракт». 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 «Рідна кров». Худ.фільм. 14.55 Телегазета. 15.00 Бізнес в Росії. 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Святошинський виборчий округ N 18.* 18.00 Муз.фільм «Розквітає рута-м'ята».* 18.45 Київська панорама.* 19.05 Візитка. Василь Климчук.* 19.10 Музичний пузогрій.* 19.30 CNN.* 20.00 Перехрестя.* 21.05 «Фільмоскоп» у Швейцарії. Частина 2.* 21.35 Про-відео.* 21.55 За кулісами влади.* 22.10 Музична передача.* 22.30 СІТ-3.* 22.40 Фортуна. Комерційний огляд.* 22.50 Телемагазин «КЛОТ».* 23.00 Вікна.* 23.30 До 100-річчя кінематографу. Світове кіноминуле. Худ.фільм Уолтера Ланга «Маленька принцеса».* 00.55 СІТ-3.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 18.00 Мультфільми. 18.20 Худ.фільм «Джульбарс». 19.35 35 хвилин джазу. 20.10 Худ.фільм «Народжена учора». 21.50 «Чом ти не прийшов?» 22.05 Худ.фільм «Мисливець за тінню».

ВІВТОРОК, 1

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 «Ми з тих ясних зір, ми з тих чистих вод...» 09.00 Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи. 09.30 Мультфільм. 09.40 «Пісенний вернісаж». 2 частина. 10.45 Худ.фільм. «Ярослав Мудрий». 2 серія. 12.00 УТН. 12.10 Концерт камерної музики. 16.00 УТН. 16.10 Освітній канал для школярів. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Поняття допоміжного алгоритму. Послідовна побудова алгоритму. Фізика. Магнітні властивості речовини. До 135-річчя Шолом-Алейхема. «Хлопчик Мотл». 17.35 Господарем на землі. 18.10 Чарівна регата. Частина 2. 18.40 Фінансовий огляд. 18.50 Україна передвиборна. 19.00 УТН. 19.15 «Гармонія життя і часу». Микола Колесса. 20.15 Україна і світ. 20.35 Реклама. 20.40 На добраніч, діти! 21.00 УТН. 21.30 Спорткур'єр. 21.45 Вперше на екрані УТ. Худ.телефільм «Вогняні барабани». 2 серія. 22.40 Пектораль. Трипільська культура. 23.15 Румовище. Життя і смерть Успенського собору. 00.20 УТН.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 Огляд ринку нерухомості. 08.00 Новини. 08.20 Веселі нотки. 08.40 Прем'єра худ.телефільму «Просто Марія». 09.30 Людина і закон. 10.00 Мультфільм. 10.10 Рок-урок. 10.50 Прес-експрес. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 11.20 «Горячев та інші». Худ телесеріал. 10 серія. 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Підприємець. 14.55 Діловий вісник. 15.10 Справа. 15.20 Прем'єра мультфільму «Том Сойєр» (Японія). 15.50 Між нами, дівчатами... 16.10 Рок-урок. 16.50 Азбука власника. 17.00 Новини. 17.25 «За кулісами». Міжнародна програма. 17.50 Погода. 17.55 Прем'єра худ.телефільму «Просто Марія». 18.50 За рядком протоколу. 18.55 Тема. 19.40 Вечірня казка. 20.00 Новини. 20.45 Бомонд. 21.00 Фільми режисера Л.Пчолкіна. «Серце не камінь». 1 серія. 22.15 Прес-експрес. 22.25 «Як слово наше відгукнеться». 23.00 Новини. 23.10 MTV.

УТ-2 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 Формула-730 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 07.50 Мульти-пульти. 08.00 Всесвітні новині Ей-Бі-Сі. 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 «Вийти заміж за капітана». Худ.фільм. 14.55 Телегазета. 15.00 Паралелі. 15.15 Мульти-пульти. 15.25 Там-там новини. 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Промисловий виборчий округ N 15.* 18.00 Фільм-концерт «Алегро».* 18.15 Док.фільм «Три храми на моїй долоні».* 18.45 Київська панорама.* 19.05 «Хіала» пропонує.* 19.15 Митниця.* 19.25 Телефільм.* 19.35 Прем'єра худ.телефільму «Санта-Барбара». 285 серія. 20.25 Візитка. Оксана Марченко.* 20.30 Приват-ТБ представляє: «Дітвора», «Новини з-під парти».* 21.10 CNN.* 21.40 Приват-ТБ представляє: «Ух, ти!», «Ось».* 22.15 Зворотній зв'язок.* 22.20 Сьогодні на сьогодні.* 22.30 СІТ-3.* 22.40 Приват-ТБ представляє: «Життя серед життя», «Короткі зустрічі».* 23.10 Фільми від Сергія Іванова.* 00.30 Про-відео.* 00.55 СІТ-3.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.40 Худ.фільм «Законний шлюб». 10.10 «Чом ти не прийшов?» 10.25 Худ.фільм «Народжена учора». 12.05 «Київкіно». 12.20 Худ.фільм «Жорстокий романс». 14.45 Худ.фільм «Мисливець за тінню». 16.25 Відеомузика. 16.55 «Київкіно». 17.10 Мультфільми. 17.25 Худ.фільм «А зорі тут тихі...» 1 серія. 19.05 10 років групі «Браво». 19.25 Худ.фільм «Капоне». 20.55 «Знайомтесь». 21.25 Худ.фільм «Бокові удари». 23.00 Муз.фільм «Лісоповал». 23.30 «Київкіно».

СЕРЕДА, 2

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Надвечір'я. 09.10 Фінансовий огляд. 09.20 Село і люди. 10.10 «Пісенний вернісаж». 3 частина. 11.10 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 1 серія. 12.00 УТН. 12.10 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 2 серія. 16.00 УТН. 16.10 Багатосерійний худ.телефільм «Ніхто, крім тебе». 45 серія. 16.45 Для дітей.«Вулик». 17.15 «Свічадо». 18.05 Телефільм «Гіркий келих щастя». 18.30 Депутатський канал. 19.00 УТН. 19.15 Політичний барометр. 19.35 На здобуття Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка. «Автограф». Михайло Осадчий. 20.20 Реклама. 20.25 Мультфільм «Пригоди в королівстві». 2 серія. 21.00 УТН. 21.30 Спорткур'єр. 21.45 Вперше на екрані УТ. Худ.телефільм «Вогняні барабани». 3 серія. 22.40 І святе, і грішне. Євгенія Мірошниченко. 23.15 Театральний капусник. 00.10 УТН.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 Огляд ринку нерухомості. 08.00 Новини. 08.20 «Сорока». 08.40 Прем'єра худ.телефільму «Просто Марія». 09.30 Естрадний концерт. 09.40 У світі тварин (з сурдоперекладом). 10.20 Джем. 10.50 Прес-експрес. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 11.20 «Горячев та інші». Худ.телесеріал. 11 серія. 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Підприємець. 15.20 Прем'єра мультфільму «Том Сойєр». 15.50 Джем. 16.20 Прем'єра мультфільму «Літаючий будинок». 30 серія. 16.50 Загадка «СБ». 17.00 Новини. 17.25 Телерадіокомпанія «Мир». 17.50 Документи і долі. 17.55 Погода. 18.00 Прем'єра худ.телефільму «Просто Марія». 18.50 Футбол. Ліга чемпіонів. «Спартак» (Москва) - «Барселона» (Іспанія). У перерві - 19.45 Вечірня казка. 20.55 Новини. 21.40 Фільми режисера Л.Пчолкіна. «Серце не камінь». 2 серія. 22.50 Прес-експрес. 23.00 Новини. 23.10 Максима. 23.45 Футбол. Ліга чемпіонів.

УТ-2 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 Формула-730 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 07.50 Мульти-пульти. 08.00 Всесвітні новині Ей-Бі-Сі. 08.30 Без ретуші. 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 «Кукарача». Худ.фільм. 14.55 Телегазета. 15.00 Сусіди по планеті. 15.30 Там-там новини. 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Дарницький виборчий округ N 5.* 18.00 Телефільм.* 18.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Шлях до ринку».* 18.45 Київська панорама.* 19.05 «Хіала» пропонує .* 19.15 Звучить орган.* 19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 286 серія. 20.25 Тележурнал «Право».* 21.25 Худ.фільм «Зайчик».* 22.45 Міжнародний телефестиваль «Романси Славутича». Вечір циганського романсу.* 23.45 Авансцена.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.40 Худ.фільм «Катастрофа на пусковій шахті 7». 10.10 «Знайомтесь». 10.40 Худ.фільм «Бокові удари». 12.15 «Душа до душі». 12.40 Худ.фільм «А зорі тут тихі...» 1 і 2 серії. 15.50 Худ.фільм «Капоне». 17.20 Відеомузика. 18.05 Мультфільм «Гуманоїд». 18.15 Худ.фільм «А зорі тут тихі...» 2 серія. 19.45 «Душа до душі». 20.10 Худ.фільм «Катастрофа на пусковій шахті 7». 21.40 Відеобліц. 21.50 Короткометражний фільм. 22.05 Худ.фільм «Тото - герой». 23.35 «Пост».

ЧЕТВЕР, 3

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Румовище. Життя і смерть Успенського собору. 09.15 «Пісенний вернісаж». 3 частина (продовження). 10.35 Шкільний екран. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Прикладне програмне забезпечення ЕОМ. 11.00 Мультфільм. 11.10 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 3 серія. 12.00 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Багатосерійний худ.телефільм «Ніхто, крім тебе». 46 серія. 16.50 Гітари звуки чарівні. 17.20 Освітній канал для школярів. Фізико-математична школа. Підсумки математичної олімпіади. Українська література. Т.Г.Шевченко -художник. До 180-річчя від дня народження Великого Кобзаря. 18.20 Крупним планом. 18.50 Фінансовий огляд. 19.00 УТН. 19.15 Передвиборні дискусії. 20.15 Концерт народного артиста України О.Загребельного. 20.35 Реклама. 20.40 На добраніч, діти! 21.00 УТН. 21.30 Спорткур'єр. 21.45 Вперше на екрані УТ. Худ.телефільм «Вогняні барабани». 4 серія. 22.40 Молодіжна студія. «Гарт». 23.40 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 5 серія. 00.35 УТН.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 Огляд ринку нерухомості. 08.00 Новини. 08.20 Мультфільм. 08.30 Прем'єра худ.телефільму «Просто Марія». 09.20 Футбол. Ліга чемпіонів. 10.10 ... До 16 і старші. 10.50 Прес-експрес. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 11.20 «Горячев та інші». Худ.телесеріал. 12 серія. 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Підприємець. 15.20 Прем'єра мультфільму «Том Сойєр». 15.50 Пісні Г.Заволокіна на вірші М.Рубцова. 16.10 ... До 16 і старші. 16.50 Технодром. 17.00 Новини. 17.25 Лабіринт. 17.50 Документи і долі. 18.00 Погода. 18.05 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія». 18.55 Кінопанорама. 19.40 Вечірня казка. 20.00 Новини. 20.45 Лотто «Мільйон». 21.15 Худ.фільм «Царське полювання». 1 серія. 22.25 Прес-експрес. 22.35 Новини. 22.45 Худ.фільм «Царське полювання», 2 серія. 23.55 Футбол. На шляху до Уемблі.

УТ-2 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 Формула-730 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 07.50 Поїхали. 08.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі. 11.00 Худ.телефільм «Санта Барбара». 285 і 286 серії. 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 «Анна і Командор». Худ.фільм. 14.45 Мульти-пульти. 14.55 Телегазета. 15.00 Паралелі. 15.15 Концерт. 15.30 Там-там новини. 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Голосіївський виборчий округ N 4.* 18.00 «Оранта». Духовно-просвітницька програма.* 18.30 Класична музика.* 18.45 Київська панорама.* 19.05 Телефільм.* 19.20 Точка зору.* 19.35 Прем'єра худ.телефільму «Санта-Барбара». 287 серія. 20.25 Наше коло.* 20.55 «Для загального добра». Заслужений артист України І.Кушплер.* 21.45 Село і люди.* 22.30 «Незабутні. В.Блакитний». Теленарис.* 23.15 Міжнародний телефестиваль «Романси Славутича». Заключний концерт.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.40 Худ.фільм «Орден диваків». 10.10 «Душа до душі». 10.35 Худ.фільм «Тото - герой». 12.05 «Чом ти не прийшов?» 12.20 Худ.фільм «Іди і дивись». 14.55 Худ.фільм «Бокові удари». 16.30 Відеомузика. 17.00 Мультфільми. 17.30 Худ.фільм «Рятівний модуль». 19.00 «Чом ти не прийшов?» 19.15 Худ.фільм «Орден диваків». 20.45 Телепрезентація: «Центр відпочинку «Фламінго». 21.00 Хічкок крупним планом. Худ.фільм «Психо». 22.45 Муз.фільм «Паяци».

П'ЯТНИЦЯ, 4

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Концерт заслуженого артиста України Яна Табачника. 08,30 Док.телефільм «Незавершений портрет. Георгій Нарбут». 09.00 Фінансовий огляд. 09.10 Канал «Д». 10.30 Вони вінчались у Києві. Анна Ахматова і Микола Гумільов. 11.00 Молодіжна студія. «Гарт». 12.00 УТН. 12.10 Худ.телефільм «Вогняні барабани». 4 і 5 серії. 16.00 УТН. 16.10 Казки Асканії Нова. 16.35 Док.фільм «Біль пам'яті». 17.05 Актуальна розмова. 17.30 Музичний фільм «Здрастуй, весно!». 17.55 І стане дерево піснею. 18,30 «Кобзар». Рядок за рядком. «І мертвим, і живим...» До 180-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка. 18.45 Ділові відомості. 19.00 УТН. 19.15 Дебати-94. 19.45 Прем'єра багатосерійного худ.телефільму «Ніхто, крім тебе». 47 серія. 20.30 Громадська думка напередодні виборів. 20.40 На добраніч, діти! 21.00 УТН. 21.30 Спорткур'єр. 21.45 Святковий вечір до Міжнародного жіночого дня - 8 Березня. 23.45 УТН.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 Мультфільм. 08.00 Новини. 08.20 Фільм - дітям. «Годинник капітана Енріко». 09.35 25 років оркестру «Боян». 10.20 Америка з М.Таратутою. 10.50 Прес-експрес. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 11.20 «Горячев та інші». Худ.телесеріал. 13 серія. 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Бридж. 14.45 Ділова хроніка. 14.55 Бізнес-клас. 15.10 Мультфільм. 15.35 Фільм - дітям. «Годинник капітана Енріко». 16.50 Азбука власника. 17.00 Новини. 17.25 Новини культури. 17.35 Людина і закон. 18.00 Погода. 18.05 Америка з М.Таратутою. 18.35 Поле чудес. 19.40 Вечірня казка. 20.00 Новини. 20.45 У клубі детективів. Прем'єра худ.телефільму «Коплан» (Франція - Швейцарія). Фільм 1 «Небезпечне завдання». 22.15 Людина тижня. 22.30 Академія. 23.00 Новини. 23.10 Прес-експрес. 23.20 Музобоз.

УТ-2, УТ-3 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 Формула-730 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 07.50 Поїхали. 08.00 Всесвітні новини Ей-Бі-Сі. 11.05 Худ.телефільм «Санта Барбара». 287 серія. 11.55 Біла ворона. 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 Телетеатр Росії. У.Сароян. «Побиття немовлят». 14.55 Бізнес в Росії. 15.25 Там-там новини. 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Володарський виборчий округ N 217 та Іванківський виборчий округ N 218.* 18.00 Таланти твої, Україно! 18.45 Київська панорама.* 19.00 Візитка. Ганна Безулик.* 19.10 Телеквочка.* 19.30 CNN.* 20.00 Фешн-клаб.* 20.20 Футбол як футбол.* 21.20 Віннер-до.* 21.30 Про-відео.* 22.00 Віннер-після.* 22.20 Сьогодні на сьогодні.* 22.30 СІТ-3.* 22.40 Арт-і-шок.* 23.00 Класика світового кінематографа. Худ.фільм Ф.Трюффо «Сусідка».* 00.55 СІТ-3.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.40 Худ.фільм «Півтора поліцейських». 10.15 «Чом ти не прийшов?» 10.30 Худ.фільм «Рятівний модуль». 12.00 Муз.фільм «Друге дихання», мотор!» 12.15 Худ.фільм «Зірка принадливого щастя». 15.00 Худ.фільм «І на камінних ростуть дерева». 17.30 Мультфільми. 18.00 Худ.фільм «Весна». 19.45 Муз.фільм «Друге дихання», мотор!» 20.00 Худ.фільм «Півтора поліцейських». 21.35 Фільм-концерт «У ритмах «Фламінго». 22.05 Худ.фільм «M.A.S.H.». 23.55 Нічний ефір. Мультфільм для дорослих «Тяжкий метал».

СУБОТА, 5

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Док.телефільм «Два крила Левка Мацієвича». 08.40 Романси на вірші Т.Г.Шевченка. Виконує Я.Гнатюк. 09.00 Володимир Винниченко. Архіви. Люди. Долі... 09.45 Пектораль. Трипільська культура. 10.20 І святе і грішне. Є.Мірошниченко. 10.55 Худ.фільм «Шалений день інженера Баркасова». 1 серія. 12.00 УТН. 12.10 Худ.фільм «Шалений день інженера Баркасова». 2 серія. 16.00 УТН. 16.10 Телетехнотека. 16.25 Блага вість з Ріком Реннером. 16.55 «Сонячні кларнети». Конкурсна програма самодіяльних колективів Тернопільської області. 18.05 Плеяда. 19.00 УТН. 19.10 Хроніка МВС. 19.25 Прем'єра багатосерійного худ.телефільму «Ніхто, крім тебе». 48 серія. 20.10 «Вікно в Америку». 20.40 На добраніч, діти! 21.00 УТН. 21.30 Спорткур'єр. 21.45 Арт-майдан. 22.45 Екран пригодницького фільму. Худ.фільм «Чоловік собаки Баскервілів». 23.45 УТН.

ОСТАНКІНО

05.20 Ранкова розминка. 05.30 «Ранок». 07.45 «Загадкова планета». Мультфільм. 08.00 Новини. 08.25 Телерадіокомпанія «Мир». 09.50 Город - цілий рік. 10.20 Зоряний час. 11.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.25 Підприємець. 15.10 Свято казки. 15.50 Зоряний час. 16.30 Автошоу. 16.50 Технодром. 17.00 Новини. 17.25 Документи і долі. 17.30 Прем'єра док.телефільму «Ермітаж». Фільм 5. 18.00 Відлуння тижня. 18.30 Концерт Державного ансамблю танцю України ім.П.Вірського. 18.55 Погода. 19.00 «У пошуках втраченого». Рина Зелена. 19.40 Вечірня казка. 20.00 Новини. 20.45 Прем'єра худ.фільму «Пугач і кішечка». 22.30 Новини. 22.40 Галина Вишневська в Останкіно. 23.30 «Тисяча і одна ніч». Музична програма.

УТ-2, УТ-3 І КАНАЛ «РОСІЯ»

06.00 Вісті. 06.20 Потрібні... Потрібні... 06.30 «Ностальжі» - музика усіх поколінь. 07.00 Нова лінія. 07.20 Час ділових людей. 11.20 Кінотеатр повторного фільму. «Закохані». 12.40 Селянське питання. 13.00 Вісті. 13.25 Кіномарафон. Аніматограф. 15.05 «Чотириста років музики». 15.40 Телегазета. 15.45 Талант-шоу.* 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Вишгородський виборчий округ N 216.* 18.00 Телефільм.* 18.15 Точка зору.* 18.30 Фільм-концерт «Вже сурми заграли».* 18.45 Київська панорама.* 19.05 Візитка. Анатолій Бондаренко.* 19.10 Жданики.* 19.30 CNN.* 20.00 Хіт-рік.* 20.35 «Мегапол» представляє.* 20.50 Худ.фільм «Мільйони Мадігана».* 22.30 СІТ-3.* 22.40 Сьогодні на сьогодні.* 22.50 Вечірні розваги для дорослих по телефону.* 23.20 Про-відео.* 23.50 СІТ-3.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.30. Худ.фільм. «Капітан «Пілігрима». 10.00 Телепрезентація: «Центр відпочинку «Фламінго». 10.15 Мультфільм. 11.35 35 хвилин джазу. 12.10 Худ.фільм «Дракони-близнята». 13.45 «Напередодні». 13.55 Фільм-концерт «У ритмах «Фламінго». 14.25 Худ.фільм «Мертвий сезон». 16.40 Мультфільми. 17.00 Муз.програма «Бенефіс Л.Гурченко». 17.30 «Напередодні». 17.40 Худ.фільм «Філер». 19.10 «35 хвилин джазу». 19.45 Худ.фільм «Дракони-близнята». 21.20 «Напередодні». 21.30 Худ.фільм «Ромео і Джульєтта». 23.45 Легенда року: група «Світ». 00.15 Нічний кінозал. Худ.фільм «Сховатися нема де».

НЕДІЛЯ, 6

УТ-І

08.00 УТН. 08.10 Ритмічна гімнастика. 08.30 У неділю вранці. 09.30 На здобуття Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка. Художник В.Зарецький. 10.10 Живе слово. 10.45 Док.фільм «Твої, Батьківщино, сини». 10.55 На варті. 11.40 Доля гончаря. 12.10 Для маленької компанії. 12.55 Телепрем'єри. Леся Українка. «Месія і Міріам». Вистава. 14.00 Зичимо щастя. 15.00 УТН. 15.10 Село і люди. 16.00 Чемпіонат України з футболу. «Динамо» (Київ) -«Кремінь». У перерві - Телепрестайм. 17.45 Рідна мова. 18.00 Мультфільм. 18.15 «Свічадо». 19.00 УТН. 19.20 Прем'єра багатосерійного худ.телефільму «Ніхто, крім тебе». 49 серія. 20.05 Спорткур'єр. 20.15 Реклама. 20.20 Тріо «Білий вітер». 20.30 Суперкнига-І. 2 серія. 21.00 УТН. 21.25 Новини високої моди. 22.00 «Без протоколу». Аналітична програма. 22.20 Кінопроба. 23.30 Прем'єра музичного фільму «Л.Тищенко -музикант, імпресаріо, меценат». («Укртелефільм») 00.20 УТН.

ОСТАНКІНО

06.50 Ранкова розминка. 07.00 Година сили духу. 08.00 Без паузи. 08.30 З ранку раненько. 09.00 Полігон. 09.30 «Спортлото». 09.45 Доки всі вдома. 10.15 Ранкова зірка. 11.05 Нове покоління... Успіх. 11.45 Під знаком «Пі». 12.30 Провінція. 13.00 Прем'єра мультфільму «Піфі Геркулес». 13.10 Прем'єра док. фільму «Підводна одіссея команди Кусто». 14.00 Новини (з сурдоперекладом). 14.20 Телерадіокомпанія «Мир». 15.00 Клуб мандрівників. 15.30 Шпаргалка. 15.55 Прем'єра мультфільмів «Кіт Фелікс», «Справжні мисливці за привидами» (США). 16.45 Панорама. 17.25 Живе дерево ремесел. 17.30 Новини. 17.45 Сміхопанорама. 18.35 Телелоція. 18.50 Погода. 18.55 Мультфільм. 19.05 Прем'єра худ.фільму «Невиправний». 21.00 Неділя. Інформаційно-публіцистична програма. 21.45 Спортивний уїк-енд. 22.00 Бал кінозірок. 22.45 Новини. 22.55 Променад у Маріїнському. 23.40 Кабаре «Сині ночі». 00.15 Велика прогулянка.

УТ-2, УТ-3 І КАНАЛ «РОСІЯ»

07.55 Програма передач. 08.00 Доброго ранку, Європа. 08.30 Великий хокей. 09.00 Студія «Рост». 09.30 Пілігрим. 10.15 Ати-бати... 10.45 Кіпрас Мажейка. Репортажі з «Малої Європи». 12.15 «Закоханий за власним бажанням». Худ.фільм. 12.40 Шість соток. 13.00 Вісті. 13.20 «Не вирубати...» 13.45 Вечори у Домі Гоголя. 14.05 Коробка передач. 14.20 Телефільм «... Визволи нас від лукавого».* 14.45 «Зустріч біля фонтана». Музична програма.* 15.15 Яхад.* 16.00 Вибори-94: програма кандидата. Бориспільський виборчий округ N 208.* 18.00 Дует «Горлиця».* 18.30 Обличчям до столиці.* 19.00 Візитка. Ганна Безлюдна.* 19.05 Хочу ще!* 19.30 CNN.* 20.00 Візитка.* 20.05 Капітан-відео.* 20.25 «Ексклюзив».* 20.55 Худ.фільм «Сеньйорита». 82, 83 серії.* 22.00 Сьогодні на сьогодні.* 22.10 Перехрестя.* 22.30 СІТ-3.* 22.40 Масс-Медіа. Чиз.* 23.35 Ну, це вже взагалі!* 23.55 Про-відео.* 00.25 СІТ-3.*

ТЕТ-А-ТЕТ

Студія телепрограм «Тет-а-тет». 08.00 Програма передач. 08.05 Мультфільми. 08.30 Худ.фільм «Ромео і Джульєтта». 10.45 «Напередодні». 10.55 Мультфільм «Подорож Гуллівера». 12.10 Співає Ж.Жільберто. 13.00 Кращі фільми тижня: «Народжена учора», «Мертвий сезон», «Бокові удари». 18.30 Мультфільми. 18.50 «Настрої». 19.00 «Звук плюс». Худ.фільм «Вище суспільство». 20.50 «Напередодні». 21.30 Худ.фільм «Герой». 23.30 Муз.фільм «Різні люди».

Увага! До 10 березня в областях і до 15 березня у Києві триває передплата на газету «Говорить і показує Україна». Передплатна ціна на 1 міс. - 5070, на 3 міс. - 15210 крб. Індекс - 60953.

*** Передачі УТ-2 і УТ-3**

В програмі можливі зміни

ЛЕСЯ І ЛЕСЬ

Сьогодні вони іменинники

Обоє з'явились на світ в один день, але вона — на шістнадцять літ раніше. Їхні шляхи, здається, ніколи не перетиналися, хіба що Лесь мав справи з п'єсами Лесі — як режисер, але то було вже тоді, коли вони ніяк не могли зустрітися. Бо, коли він тріумфально виходив на сцену, вона вже покинула цей театр назавжди.

А ще пізніше запопадливі земляки й узагалі намагалися розвести їх подалі одне від одного. Її зробили класиком, його — ворогом.

Але хочеться думати, що десь там, на берегах вічної ріки, є тихе місце, де вони, можливо, сходилися 25 лютого, щороку, протягом усіх років забуття і напіввизнання.

Нас там не було роками.

Можливо, навіть сьогодні небагато хто з. сучасників наших не готовий уявити себе — поруч з ними.

Чогось не вистачає. Щось заважає. Можливо, заважає буденна суєта і незатишність епохи. Але хіба їм жилося затишніше? Добре подумавши, цього не скажеш. Більше того — вони теж мучилися суєтою своєї епохи і не оминали оманливих спокус. Леся, скажімо, цікавилася комуністичним маніфестом, а Лесь блискуче ставив на сцені більшовицькі агітки.

Чи не ми недавно гордилися тим же?

Тож завітаймо до них обох сьогодні — в душі своїй. Нам буде про що поговорити.

А ще більше нам буде про що помовчати.

Бо класики, як правило, не дуже люблять виступати на власних іменинах.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Допоможе науково-правова експертиза

При Інституті держави і права імені В.Корецького АН України почала діяти наукова рада правових експертиз проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів і документів. До складу ради входять керівники структурних підрозділів інституту, відомі науковці в галузі права.

Замовлення на проведення експертизи відповідно до Положення про раду можуть подавати органи законодавчої, виконавчої і судової влади, правоохоронні органи, державні, кооперативні і громадські організації, громадяни, а також іноземні фірми, організації і громадяни.

Як експертів залучають відомих, авторитетних у відповідній галузі права вчених-правознавців інституту, юридичних факультетів університетів, юридичних академій та інститутів, інших правових установ, а також учених-правознавців інших держав, юристів-практиків, ім'я яких як фахівців відоме та авторитетне в Україні та за її межами.

Під час комплексних експертиз (кримінологічних, економіко-правових, соціологічно-правових, політологічно-правових) поряд з юристами можуть працювати вчені-економісти, соціологи, політологи, програмісти та інші фахівці.

Потребу в проведенні правових експертиз підтверджує практика. Наприклад, Міністерство юстиції України та Укоопспілка звернулись до Інституту з проханням здійснити науково-правову експертизу законодавчих актів колишнього СРСР і УРСР щодо безплатного передання Міністерством торгівлі УРСР колгоспних ринків у відання організацій споживчої кооперації України. Наукова рада визнала за доцільне провести комплексну експертизу. Для цього було запрошено директора Інституту економіко-правових досліджень АН України, академіка АН України В.Мамутова (відомий фахівець у галузі господарського права), завідувачку кафедри цивільного права юридичного факультету Київського державного університету імені Т.Шевченка, доктора юридичних наук, професора Н.Кузнецову (відомий фахівець у галузі цивільного права), професора Вищої школи управління Міністерства сільського господарства і продовольства України, академіка Академії правових наук В.Янчука (фахівець у галузі кооперативного права).

Після уважного вивчення законодавства колишніх СРСР і УРСР, юридичної літератури з питань власності, компетенції державних органів щодо розпорядження державною власністю, документів, деяких інших матеріалів експерти дійшли висновку, що мала місце зміна форми власності, передавання об'єктів державної власності у власність кооперативних організацій. Міністерство юстиції України погодилося з висновком експертизи, а Кабінет міністрів України запропонував державним органам й органам місцевого самоврядування керуватися листом Міністерства юстиції України і висновком експертизи.

Замовлення на науково-правові експертизи надходять і від органів місцевого й регіонального самоврядування.

Кілька експертиз було зроблено на запит Вищого Арбітражного Суду України, окремих обласних арбітражних судів.

Може постати запитання: чи обов'язковий висновок науково-правової експертизи для органів, у компетенції яких — вирішення справ? З точки зору процесуальної, наукове, або як ще кажуть — доктринальне тлумачення, на відміну від легального, необов'язкове. Науково-правова експертиза не підміняє державних органів, судів, не ревізує їхньої діяльності. Експерти не дають правових оцінок фактам і фактичним обставинам, що призвели до конфліктної ситуації. Саме тому експерти не дають висновків щодо оцінки конкретних кримінальних справ, які є в провадженні органів розслідування і судів. Це виключна компетенція відповідних правоохоронних органів.

Специфіка наукового тлумачення норм права полягає в тому, що експертний висновок грунтується на високому авторитеті і компетентності вчених-правознавців, їхньому вмінні користуватися системним, логічним порівняльним та іншими методами дослідження, аналізувати, узагальнювати і синтезувати норми права, практику їх застосування, формулювати узагальнюючі і конкретні висновки. Науково-експертні висновки тим самим мають вплив на законодавчу діяльність і практику застосування права, допомагають компетентним органам прийняти правильне рішення, уникнути юридичної помилки. Отже, вони сприяють зміцненню законності і правопорядку, підвищенню ефективності правотворчої і правозастосовної діяльності відповідних державних органів і службових осіб.

Віталій СЕМЧИК,
голова Наукової ради правових експертиз ІДП АН України, член-кореспондент АН України.

Культура

Ударимо трембітами по MTV,

або Зразково-показовий фестиваль «ПІСЕННИЙ ВЕРНІСАЖ-93»

Якщо винести на всенародний референдум героя патетичного напрямку української естради N., а чи улюблениця фривольного напрямку Z., а чи класика бубоніння M.— з одного боку, а з другого Стінга або Майкла Джексона, зрозуміло, за кого проголосують. Як патріоти, й ми приєднуємось. Трохи шкода тільки, що коли винести ці дві «школи» на міжконтинентальний референдум, обминаючи задля об'єктивності й Україну й Америку, проголосують усе-таки навпаки.

Міжнародний фестиваль сучасної української пісні «Пісенний вернісаж-93» тривав три дні — з п'ятниці до неділі, а в суботу «Останкіно» транслювало американський «пісенний вернісаж» за версією MTV. Можна було порівнювати. Не імена — це все-таки некоректно по відношенню до американців. А стилі, характерні для світової поп-музики і поп-музики однієї, окремо взятої, України. (Не будемо чіпати рок, джаз і класику, бо наш «Вернісаж» їх не чіпає).

Мусимо констатувати, що наші зразково-показові музичні заходи вигідно відрізняються від мистецтва, яке піднімають на щит капіталістичні мас-медіа, як вигідно відрізняється Українське телебачення в частині шоу-бізнесу від того самого MTV. Ніколи в житті американцям не досягти такої кількості банджо й ковбойок на один квадратний метр сцени, якої досяг лише один «Вернісаж» усього за три дні. Тобто не банджо і ковбойок, звичайно, а віночків, киптариків і узагалі ансамблів народного танцю, в основному дитячих. Плюс колективи бального танцю і модерн-балет. Навіть трембіти з Карпат привезли. Зал Палацу культури «Україна» бачив усілякі помпезні видовища, але такого феєрверку етнографії ми навіть у Національній опері, яка, зрозуміло, не може ставити «Запорожця за Дунаєм» або «Купала» в джинсах чи фраках, — не пам'ятаємо.

А словник «Вернісажу»! В жодному забутому Богом гірському селі, намертво відтятому від цивілізації, ви не почули б стільки джерельно чистої, не замуленої екзистенційними вивертами лексики — усіх цих пречудових «чічок», «тополиностей», «козакувань» тощо.

Я розумію, що нашим тяжким постколоніальним комплексам та їхні б егоцентричні наспіви, коли один з найвишуканіших зразків поп-музики група «Квін» створила приблизно на такий текст: «Ніхто не знайшов мене для кохання». Але ж, панове, наші нескінченні серйозноліці поривання на хутір аж ніяк не схожі на кроки в бік цивілізації. Вони й на кроки в бік національного не схожі. Бо традиція, коли вона дослівна, неперелицьована й банально цитується — не традиція, а рутина.

Музична мова традиційної української естради створювалася не сьогодні. Корінням вона сягає давньої романсової музики, властивої нашому менталітету. Але це один з численних напрямків і стилів. Нехай українцю невластиве джазове музикування (хоч це тема для розмови), але думи, плачі, ігрища, дійства, коломийки, застільні, сороміцькі пісні йому були властиві. Те, що в новітні часи романсова лінія майже монополізувала інформаційний простір, здається, вже нікого, крім монополістів, не влаштовує.

Розквіт цього стилю припав на 60—70-ті роки і дав цілий букет навіть не шлягерів, а шедеврів. На естраді вони вже нині не звучать, але у мене таке відчуття, що в генах звучать досі. Навіть рокер, який зневажає мелодію, якщо він тільки об'єктивний, не заперечуватиме, що «Коханий, мій кришталевий цвіт» — це було зроблено добре.

Історія має здатність повторюватися. І неодноразово, коли це комусь вигідно. Але у вигляді самі знаєте чого. Тому романсова лінія сьогодні спрощена, сентиментальна, а іноді й просто слабо професіональна. Звичайно, є винятки, «Пісенним вернісажем» теж продемонстровані. Скажімо, Анатолій Корчинський чи Олександр Пономарів...

«Пісенний вернісаж» — фестиваль неселекційний. Він оперує, з одного боку, грандами естради і шлягерами, а з другого — яскравими іменами, відкритими іншими фестивалями. Тому сам себе він називає «фестивалем фестивалів». Таким чином на сцені Палацу культури «Україна» прозвучав заклинально-магічний поп (Ірина Шинкарук, перша премія в жанрі поп-музики «Червоної рути»), джаз-поп (Таїсія Повалій, гран-прі Міжнародного конкурсу імені В.Івасюка), босонога й голомоза пародія попси на саму себе (Андрій Миколайчук, екс-«Червона рута») та ще кі[illegible] імен. Надто багато різнома[illegible]них стилів, напрямків і пошуків залишилося за бортом «Вернісажу».

Нова українська поп-музика нині переживає, як це не дивно, не найгірші часи. Вона оригінальна, причому національно оригінальна, не копіює нахабну російську попсу, по-новому професіональна. Але їй бракує гарної режисури, пристойного, ба навіть якого-небудь, ефіру, реклами. Думаю, що й спонсорів. Багато талановитих людей полишені на самих себе. І це дуже прикро. Мало творчих лабораторій. Тож не дивно, що в цих умовах такі виконавці, як Віка чи гурт «ВВ», я вже не кажу про Тараса Петриненка чи Леоніда Грабовського, подовгу застряють за кордоном. У цій ситуації, схоже, ми ще довго будемо приречені на монополію чічок, лаванд і мальв. Ніжні квіти, але своє право на сцену твердо знають.

Людмила ЛЮДМИЛКІНА.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311037.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».